

ROZSUDOK SÚDU PRVÉHO STUPŇA (štvrtá komora)
z 13. júla 2005 *

Vo veci T-260/97,

Camar Srl, so sídlom vo Florencii (Talianско), v zastúpení: W. Viscardini Donà,
M. Paolin a S. Donà, advokáti, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

žalobca,

proti

Rade Európskej únie, v zastúpení: pôvodne J. P. Hix a A. Tanca, neskôr J. P. Hix
a F. Ruggeri Laderchi, splnomocnení zástupcovia, s adresou na doručovanie
v Luxemburgu,

a

* Jazyk konania: taliančina.

Komisia Európskych spoločností, v zastúpení: pôvodne H. van Vliet, neskôr C. Van der Hauwaert a L. Visaggio, splnomocnení zástupcovia, za právnej pomoci A. Dal Ferro, advokát, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

žalovaným,

ktoré v konaní podporuje:

Francúzska republika, v zastúpení: K. Rispal-Bellanger a C. Vasak, splnomocnené zástupkyne, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

vedľajší účastník konania,

ktorej predmetom je určenie výšky škody, ktorú je Komisia povinná zaplatiť žalobcovi v nadväznosti na zrušenie rozhodnutia Komisie zo 17. júla 1997 týkajúceho sa zamietnutia návrhu na prechodné opatrenia, podaného žalobcom na základe článku 30 nariadenia Rady (EHS) č. 404/93 z 13. februára 1993 o spoločnej organizácii trhu s banánmi (Ú. v. ES L 47, s. 1; Mim. vyd. 03/013, s. 388) medzitýmnyim rozsudkom Súdu prvého stupňa z 8. júna 2000, Camar a Tico/ Komisia a Rada (T-79/96, T-260/97 a T-117/98, Zb. s. II-2193),

SÚD PRVÉHO STUPŇA
EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV (štvrtá komora),

v zložení: predseda komory H. Legal, sudcovia P. Mengozzi a I. Wiszniewska-Bialecka,

tajomník: J. Palacio González, hlavný referent,

so zretelom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 24. februára 2005,

vyhlásil tento

Rozsudok

Právny rámec

- 1 Nariadenie Rady (EHS) č. 404/93 z 13. februára 1993 o spoločnej organizácii trhu s banánmi (Ú. v. ES L 47, s. 1; Mim. vyd. 03/013, s. 388) nahradilo spoločným režimom obchodovania s tretími krajinami rozličné skoršie vnútroštátne režimy. Toto nariadenie stanovovalo v znení platnom v čase skutočností rozhodujúcich pre konanie v tejto veci otvorenie ročnej tarifnej kvóty na dovoz banánov z tretích krajín

- a z krajín africkej, karibskej a tichomorskej oblasti (AKT). Článok 15, po zmene a doplnení nariadením Rady (ES) č. 3290/94 z 22. decembra 1994 o úpravách a prechodných opatreniach požadovaných v odvetví poľnohospodárstva na účely realizácie dohôd, ktoré sa uzatvorili počas Uruguajského kola multilaterálnych obchodných rokovaní (Ú. v. ES L 349, s. 105; Mim. vyd. 11/021, s. 432) článok 15a, zaviedol rozdiel medzi takzvanými „tradičnými AKT“ banánmi a takzvanými „netradičnými AKT“ banánmi, podľa toho, či spadali alebo nespadali pod množstvá stanovené v prílohe k nariadeniu č. 404/93 tradične vyvážané krajinami AKT do Spoločenstva.
- 2 Článok 17 prvý odsek nariadenia č. 404/93 stanovoval, že každé dovozy banánov do Spoločenstva podliehajú predloženiu dovoznej licencie.
- 3 Článok 18 ods. 1 nariadenia č. 404/93 zmeneného a doplneného nariadením č. 3290/94 upresňoval, že na dovozy banánov z iných tretích krajín, ako sú krajiny AKT (ďalej len „banány z tretích krajín“) a netradičných AKT banánov sa zaviedla tarifná kvóta 2,1 milióna ton (čistá hmotnosť) na rok 1994 a 2,2 milióna ton (čistá hmotnosť) pre nasledujúce roky. Dovozy banánov z tretích krajín v rámci tarifnej kvóty podliehali poplatku 75 ecu za tonu a dovozy netradičných banánov AKT podliehali nulovému clu. Článok 18 ods. 2 okrem iného stanovoval, že dovozy vykonané mimo kvóty, pokiaľ ide o netradičné dovozy z krajín AKT alebo z tretích krajín, podliehali poplatku vypočítanému na základe Spoločného colného sadzobníka.
- 4 Článok 19 ods. 1 nariadenia č. 404/93 rozdelil zavedené tarifné kvóty tak, že vyčlenil 66,5 % pre kategóriu prevádzkovateľov, ktorí predávali banány z tretích krajín a/ alebo netradičné AKT banány (kategória A), 30 % pre kategóriu prevádzkovateľov, ktorí predávali banány Spoločenstva a/alebo tradičné AKT banány (kategória B) a 3,5 % pre kategóriu prevádzkovateľov zriadených v Spoločenstve, ktorí začali

predávať iné banány ako banány Spoločenstva a/alebo tradičné AKT banány od roku 1992 (kategória C).

5 Podľa článku 19 ods. 2 druhého pododseku nariadenia č. 404/93 sa za druhý polrok 1993 každému prevádzkovateľovi vydajú dovozné licencie na základe polovice ročného priemerného množstva predaného v rokoch 1989 až 1991.

6 Článok 30 nariadenia č. 404/93 stanovuje:

„Ak sú po júli 1993 potrebné špecifické opatrenia na pomoc pri prechode od systému existujúceho pred nadobudnutím účinnosti tohto nariadenia k systému ustanovenému týmto nariadením a predovšetkým na prekonanie problémov citlivej povahy, Komisia, ktorá koná v súlade s postupom ustanoveným v článku 27, prijme všetky prechodné opatrenia, ktoré považuje za potrebné.“

7 Článok 27 nariadenia č. 404/93 zaviedol takzvané konanie „riadiaceho výboru“. Článok 20 toho istého nariadenia stanovil Komisii povinnosť prijať na základe tohto konania pravidlá obchodovania s tretími krajinami.

8 Pravidlá obchodovania s tretími krajinami boli stanovené v čase skutočností rozhodujúcich pre konanie v tejto veci nariadením Komisie (EHS) č. 1442/93 z 10. júna 1993 o podrobných pravidlách uplatnenia režimu dovozu do Spoločenstva [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 142, s. 6). Podľa článkov 4 a 5 tohto nariadenia sa

rozdelenie tarifnej kvóty medzi prevádzkovateľov kategórie A (66,5 %) vykonalo na základe množstva banánov z tretích krajín a netradičných AKT banánov predaných počas troch rokov predchádzajúcim roku, ktorý predchádzal roku, kedy bola zavedená tarifná kvóta. Rozdelenie kvóty medzi prevádzkovateľov kategórie B (30 %) sa uskutočnilo na základe množstva banánov Spoločenstva alebo tradičných AKT banánov predaných počas referenčného obdobia rovnakým spôsobom ako pre kategóriu A.

- 9 Podľa ustanovení článku 19 ods. 2 druhého pododseku nariadenia č. 404/93 a článkov 4 a 5 nariadenia č. 1442/93 sa referenčné obdobie posunulo ročne o jeden rok. Pre dovozy, ktoré sa mali uskutočniť roku 1993 zahŕňa teda referenčné obdobie roky 1989, 1990 a 1991, pre dovozy, ktoré sa mali uskutočniť v rokoch 1997 a 1998, zahŕňa roky 1993, 1994 a 1995 a roky 1994, 1995 a 1996.
- 10 Okrem iného, v súlade s článkom 13 nariadenia č. 1442/93 mohli prevádzkovatelia z kategórie A alebo B počas doby platnosti dovozných licencií, ktoré im boli takto vydané, previesť práva vyplývajúce z uvedených licencií na prevádzkovateľov z kategórie A, B alebo C.
- 11 Režim ustanovený nariadením č. 404/93 a nariadením č. 1442/93 sa ďalej bude označovať ako „režim z roku 1993“.
- 12 Nariadenie Rady ES č. 1637/98 z 20. júla 1998, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie č. 404/93 (Ú. v. ES L 210, s. 28; Mim. vyd. 03/023, s. 304), uplatňované od 1. januára 1999 zrušilo článok 15a a zmenilo články 16 až 20 nariadenia č. 404/93.

- 13 Článok 18 nariadenia č. 404/93 zmeneného a doplneného nariadením č. 1637/98 otvoril nad rámec tarifnej kvóty 2,2 miliónov ton, konsolidovanej v rámci Svetovej obchodnej organizácie (odsek 1), dodatočnú tarifnú kvótu na dovozy banánov z tretích štátov a netradičných AKT banánov (odsek 2).
- 14 Článok 19 ods. 1 prvý pododsek nariadenia č. 404/93 zmeneného a doplneného nariadením č. 1637/98 stanovoval, že odteraz „pri spravovaní tarifných kvót uvedených v článku 18 (1) a (2) a dovozov tradičných AKT banánov sa postupuje v súlade s metódou, ktorá vychádza z tradičných obchodných tokov („tradičné/nové“).
- 15 Článok 20 nariadenia č. 404/93 zmeneného a doplneného nariadením č. 1637/98 zaviazal Komisiu schváliť ustanovenia na uplatnenie nového režimu dovozu, ktoré mali obsahovať najmä, na základe toho istého článku písm. d), „zvláštne ustanovenia potrebné na uľahčenie prechodu od dovozných úprav platných od 1. júla 1993 k [novým] úpravám“.
- 16 Na základe tohto článku Komisia prijala nariadenie (ES) č. 2362/98 z 28. októbra 1998 ustanovujúce podrobné pravidlá pre uplatňovanie nariadenia č. 404/93 pokiaľ ide o režim dovozu banánov do Spoločenstva [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 293, s. 32), ktoré od 1. januára 1999 nahradilo nariadenie č. 1442/93.

- 17 Článok 3 prvý odsek nariadenia č. 2362/98 definoval tradičných prevádzkovateľov takto:

„Na účely tohto nariadenia sa pod pojmom ‚tradičný prevádzkovateľ‘ rozumie podnikateľský subjekt usadený v Spoločenstve počas obdobia, ktoré určuje jeho referenčné množstvo a počas jeho zaregistrovania sa podľa článku 5, ktorý na svoj vlastný účet skutočne doviezol počas referenčného obdobia minimálne množstvo banánov pôvodom z tretích krajín a/alebo z krajín AKT na účely ich ďalšieho predaja na trhu Spoločenstva.“ *[neoficiálny preklad]*

- 18 Článok 4 ods. 1 nariadenia č. 2362/98 stanovoval, že „každý tradičný prevádzkovateľ zaregistrovaný v členskom štáte v súlade s článkom 5 [obdržal] pre každý rok, pre súhrn pôvodov uvádzaných v prílohe I [tretie krajiny a štáty AKT] jedno referenčné množstvo určené v závislosti od množstiev banánov skutočne dovezených počas referenčného obdobia“. *[neoficiálny preklad]* Článok 4 ods. 2 upresňoval, že pre dovozy realizované v roku 1999 v rámci tarifných kvót a tradičných AKT banánov tvorili referenčné obdobie roky 1994, 1995 a 1996.

- 19 Režim stanovený zmenami zavedenými nariadením č. 1637/98 a nariadením č. 2362/98 sa ďalej bude označovať ako „režim z roku 1999“.

- 20 V rámci režimu z roku 1999 boli referenčné množstvá, oznámené tradičným prevádzkovateľom pre rok 1999, postupne potvrdzované až do 30. júna 2001 nariadením Komisie (ES) č. 2268/1999 z 27. októbra 1999 o dovoze banánov v rámci tarifných kvót a tradičných AKT banánov pre prvý štvrťrok 2000 *[neoficiálny*

preklad] (Ú. v. ES L 277, s. 10), nariadením Komisie (ES) č. 250/2000 z 1. februára 2000 o dovoze banánov v rámci tarifných kvót a tradičných AKT banánov a stanovujúce orientačné množstvá pre druhý štvrťrok roku 2000 [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 26, s. 6), nariadením Komisie (ES) č. 1077/2000 z 22. mája 2000, ktorým sa ustanovujú určité orientačné množstvá a individuálne stropy pre vydávanie dovozných licencií na banány v Spoločenstve pre tretí štvrťrok roku 2000 v rámci tarifných kvót a množstiev tradičných AKT banánov [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 121, s. 4), nariadením Komisie (ES) č. 1637/2000 z 25. júla 2000, ktorým sa ustanovujú dovozné množstvá banánov v Spoločenstve pre štvrtý štvrťrok roku 2000 v rámci tarifných kvót a množstiev tradičných AKT banánov [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 187, s. 36), nariadením Komisie (ES) č. 2599/2000 z 28. novembra 2000, ktorým sa ustanovujú určité orientačné množstvá a individuálne stropy pre vydávanie dovozných licencií na banány v Spoločenstve pre prvý štvrťrok roku 2001 v rámci tarifných kvót a tradičných AKT banánov [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 300, s. 8), a nakoniec nariadením Komisie (ES) č. 395/2001 z 27. februára 2001, ktorým sa určujú určité smerné množstvá a jednotlivé maximálne množstvá pre vydávanie dovozných licencií na banány v Spoločenstve pre druhý štvrťrok roku 2001 v rámci sadzobných kvót alebo ako súčasť množstva banánov tradične dovážaných z bývalých afrických, karibských a tichomorských kolónií [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 58, s. 11).

- 21 Dovočný režim banánov do Spoločenstva bol následne od 1. júla 2001 zmenený v nadväznosti na prijatie nariadenia Rady (ES) č. 216/2001 z 29. januára 2001, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (EHS) č. 404/93 o spoločnej organizácii trhu s banánmi (Ú. v. ES L 31, s. 2; *Mim. vyd.* 03/031, s. 226), a najmä jeho článku 16 až 20, a na prijatie nariadenia Komisie (ES) č. 896/2001 zo 7. mája 2001 ustanovujúceho podrobné pravidlá na uplatňovanie nariadenia Rady (EHS) č. 404/93 týkajúceho sa opatrení pri dovoze banánov do spoločenstva (Ú. v. ES L 126, s. 6; *Mim. vyd.* 03/032, s. 150). Režim ustanovený zmenami zavedenými nariadením č. 216/2001 a nariadením č. 896/2001 sa ďalej bude označovať ako „režim z roku 2001“.

Konanie a návrhy účastníkov konania

- 22 Rozsudkom z 8. júna 2000 Camar a Tico/Komisija a Rada (T-79/96, T-260/97 a T-117/98, Zb. s. II-2193, ďalej len „rozsudok z 8. júna 2000“), vyhláseným najmä v tejto veci, Súd prvého stupňa zrušil rozhodnutie Komisie zo 17. júla 1997 týkajúce sa zamietnutia žiadosti z 21. januára 1997 o prechodné opatrenia podanej žalobcom na základe článku 30 nariadenia č. 404/93 a zaviazal Komisiu na náhradu škody spôsobenej žalobcovi týmto rozhodnutím.
- 23 Súd prvého stupňa okrem iného zaviazal vo veci T-260/97 Komisiu na náhradu 90 % trov konania a Radu na náhradu 10 % trov konania a Francúzsku republiku ako vedľajšieho účastníka konania znášať vlastné trovy konania.
- 24 Podľa bodu 5 výroku rozsudku z 8. júna 2000 boli účastníci konania povinní oznámiť Súdu prvého stupňa v lehote 6 mesiacov odo dňa vyhlásenia rozsudku výšku súm, ktoré majú byť zaplatené, stanovených na základe ich spoločnej dohody alebo v prípade, ak nedospeli k dohode, predložiť Súdu prvého stupňa v rovnakej lehote vyčíslené návrhy.
- 25 Návrhom podaným Komisiou do kancelárie Súdneho dvora 17. augusta 2000 začalo odvolacie konanie proti rozsudku z 8. augusta 2000 (vec C-312/00 P).
- 26 Súd prvého stupňa na základe článku 77 písm. b) Rokovacieho poriadku Súdu prvého stupňa rozhodol uznesením zo 7. februára 2001 o prerušení konania vo veci T-260/97 až do vyhlásenia konečného rozsudku Súdneho dvora týkajúceho sa veci C-312/00 P.

- 27 Rozsudkom z 10. decembra 2002, Komisia/Camar a Tico (C-312/00 P, Zb. s. I-11355) Súdny dvor zamietol odvolanie z dôvodu, že bolo namierené proti časti rozsudku z 8. júna 2000 vo veci T-260/97.
- 28 Listom kancelárie Súdu prvého stupňa z 9. januára 2003 boli účastníci konania informovaní o pokračovaní v konaní vo veci T-260/97 a o skutočnosti, že lehota šiestich mesiacov stanovená v bode 5 výroku rozsudku z 8. júna 2000 začala opätovne plynúť a uplynie 10. júna 2003.
- 29 Žalobca a Komisia teda začali rokovania, ktorých cieľom bolo ohodnotenie škody. Keďže v určenej lehote nedospeli k dohode, podali 10. júna 2003 kancelárii Súdu prvého stupňa návrhy na ohodnotenie škody.
- 30 Žalobca predložil svoje pripomienky k návrhu Komisie 18. júla 2003 a táto následne 5. septembra 2003 vyslovila svoje pripomienky k návrhu a k pripomienkam žalobcu.
- 31 Na základe správy sudcu spravodajcu Súd prvého stupňa (štvrtá komora) rozhodol o otvorení ústnej časti konania a v rámci opatrení na zabezpečenie priebehu konania stanovených v článku 64 rokovacieho poriadku písomne položil žalobcovi a Komisii otázky, na ktoré títo v určenej lehote odpovedali.
- 32 Počas pojednávania, ktoré sa konalo 24. februára 2005, boli vypočuté prednesy žalobcu a Komisie a ich odpovede na ústne otázky Súdu prvého stupňa.

33 Žalobca navrhuje, aby Súd prvého stupňa:

- potvrdil správnosť čiastok, na ktoré žalobca ohodnotil spôsobenú škodu, konkrétne, bez úrokov, vo výške 2 771 132 eur za rok 1997, 2 253 060 eur za rok 1998, 7 190 000 eur za rok 1999, 7 190 000 eur za rok 2000 a 4 399 200 eur za prvý polrok roku 2001,

- zaviazal Komisiu uhradiť v celom rozsahu sumu zodpovedajúcu týmto čiastkam, ako aj čiastky dlhované z dôvodu revalvácie a úrokov z omeškania vypočítaných podľa kritérií navrhnutých žalobcom alebo akýchkoľvek iných kritérií, ktoré Súd prvého stupňa uzná za vhodnejšie,

- zaviazal Komisiu nahradiť trovy konania súvisiace s touto novou fázou konania.

34 Komisia navrhuje, aby Súd prvého stupňa určil čiastky, ktoré majú byť zaplatené žalobcovi podľa týchto kritérií:

- náhrada škody sa má priznať pre obdobie od 1. januára 1997 do 31. decembra 1998,

- obdobie, ktoré sa má zohľadniť pre výpočet referenčného množstva žalobcu, tvoria roky 1989 a 1990,

- výška náhrady škody sa má vypočítať na základe ušlého zisku, ktorý predstavuje rozdiel medzi príjmami, ktoré žalobca mohol získať z obchodovania s banánmi počas obdobia od 1. januára 1997 do 31. decembra 1998, ak by Komisia priaznivo rozhodla o jeho žiadosti o prechodné opatrenia z 21. januára 1997, a skutočnými príjmami získanými z tohto obchodovania počas príslušného obdobia zvýšenými o príjmy, ktoré získal alebo mohol získať za to isté obdobie z prípadnej náhradnej činnosti,

- doplnkové množstvá banánov, ktoré žalobca mohol predať, ak by Komisia priaznivo rozhodla o jeho žiadosti o prechodné opatrenia z 21. januára 1997, dosahujú 13 855,66 ton pre rok 1997 a 11 265,30 ton pre rok 1998,

- takto vypočítaná čiastka náhrady škody bude upravená v nadväznosti na oficiálne indexy dostupné pre Taliansko a uplatniteľné na príslušné obdobie; k tejto upravenej čiastke sa pripočítajú úroky z omeškania od dátumu vyhlásenia rozsudku z 8. júna 2000 až do zaplatenia, pričom úroky budú vypočítané na základe zákonnej úrokovej sadzby platnej v Taliansku.

Právny stav

Úvodné poznámky

- 35 Na úvod je potrebné pripomenúť, že listom z 21. januára 1997 požiadal žalobca Komisiu na základe článku 175 Zmluvy ES (teraz článok 232 ES), aby mu v súlade s článkom 30 nariadenia č. 404/93 boli dovozné licencie na banány z tretích krajín

a na netradičné AKT banány, ktoré mu mali byť udelené ako prevádzkovateľovi kategórie B na rok 1997 a nasledujúce roky, určené až do obnovenia obvyklých referenčných množstiev na základe množstiev predaných banánov počas rokov 1988, 1989 a 1990.

36 Ako vyplýva z bodu 208 rozsudku z 8. júna 2000, škoda, ktorú je potrebné nahradiť, spočíva v tom, že žalobcovi bol pridelený menší počet dovozných licencií ako počet, ktorý by obdržal, ak by bol riadne uplatnený článok 30 nariadenia č. 404/93.

37 Ak sa aj žalobca a Komisia zhodli na rokoch, ktoré je potrebné zohľadniť pre výpočet referenčného množstva žalobcu, pričom toto sa malo odraziť pri stanovení počtu dovozných licencií, ktoré mal žalobca obdržať navyše, nezhodli sa naopak v troch zásadných bodoch:

— obdobie, za ktoré má byť škoda nahradená,

— všeobecné kritériá, ktoré sa majú použiť pri ohodnotení škody,

— kritériá, ktoré sa majú uplatniť pri prihliadnutí na znehodnocovanie meny a úroky z omeškania.

O rokoch, ktoré sa majú zohľadniť na výpočet referenčného množstva

Tvrdenia účastníkov konania

- 38 Komisia tvrdí, že obdobie, ktoré sa má zohľadniť na výpočet referenčného množstva žalobcu, teda referenčné obdobie, by malo v zásade zahŕňať tri roky predchádzajúce vstupu do platnosti spoločnej organizácie trhu, zavedenej nariadením č. 404/93, pre ktoré boli k dispozícii údaje, teda roky 1989 až 1991. Rozpútanie občianskej vojny v Somálsku odôvodňuje, aby rok 1991 nebol voči žalobcovi zohľadnený. Komisia zdôrazňuje, že zostávajúce obdobie pokrývajúce roky 1989 a 1990 môže byť označené ako obdobie obvyklej činnosti žalobcu, ktorý tiež uznal, že rok 1988 charakterizovalo výrazné zvýšenie dovozu voči priemeru. Obdobie, ktoré sa má zohľadniť ako referenčné obdobie, by malo teda pokrývať roky 1989 a 1990.
- 39 Žalobca súhlasí, aby sa na účely ohodnotenia výšky škody, ktorá má byť uhradená, zobralo do úvahy referenčné obdobie uvedené Komisiou miesto trojročného obdobia od roku 1988 do 1990 označeného v jeho žiadosti na základe článku 30 nariadenia č. 404/93.

Posúdenie Súdom prvého stupňa

- 40 Hoci v rozsudku z 8. júna 2000 Súd prvého stupňa rozhodol, že odmietnutie prijatia prechodných opatrení Komisiou s cieľom čeliť ťažkostiam, ktoré postihli žalobcu bolo nezákonné, neurčil, že Komisia by musela vo vzťahu k žalobcovi osobitne prihliadnúť na obdobie od roku 1988 do 1990 ako na referenčné obdobie pre

stanovenie počtu dovozných licencií, ktoré mu mali byť pridelené ako prevádzkovateľovi kategórie B.

- 41 S prihliadnutím na skutočnosť, že na strane jednej, nič v relevantnej právnej úprave nestanovuje, že by v špecifickom prípade, akou je prejednávaná vec, malo byť referenčné obdobie nevyhnutne znovu určené na trojročné obdobie a na strane druhej, že žalobca súhlasí s vyňatím roku 1988, postup dohodnutý účastníkmi konania môže byť schválený. Obdobie, pre ktoré je potrebné vypočítať referenčné množstvo na účely ohodnotenia škody teda pokrýva dva roky 1989 a 1990.

O období, za ktoré musí byť škoda nahradená

Tvrdenia účastníkov konania

- 42 Žalobca sa domnieva, že obdobie, v rámci ktorého bola zamietnutím žiadosti o prechodné opatrenia spôsobená žalobcovi škoda, je obdobie od 1. januára 1997 do 30. júna 2001.
- 43 Žalobca tvrdí, že v rámci režimu z roku 1999, aj napriek zrušeniu rozdielu medzi licenciami kategórie A a B, záviselo obdržanie dovozných licencií na banány z tretích krajín, tak ako za predchádzajúceho režimu, najmä od množstiev tradičných AKT banánov dovezených počas referenčného obdobia. Zdôrazňuje, že na tradičné AKT banány bolo spomedzi banánov akéhokoľvek pôvodu prihliadnuté na účely určenia jedného referenčného množstva ustanoveného nariadením č. 2362/98, ktoré bolo vždy vypočítané na základe referenčného obdobia pokrývajúceho roky 1994 až 1996.

- 44 Okrem iného skutočnosť, že sa žalobca vo svojej žiadosti z 21. januára 1997 adresovanej Komisii odvolal na licencie kategórie B v ničom nebráni skonštatovať existenciu škody, ktorá musí byť Komisiou nahradená aj za obdobie po 31. decembri 1998. Žalobca tvrdí, že ak aj vo svojej žiadosti spomenul licencie kategórie B, bolo to jedine na účely charakterizovania licencií, ktoré boli pridelené na základe referenčného množstva na dovozy tradičných AKT banánov. Cieľom jeho žaloby, ktorá viedla k rozsudku z 8. júna 2000 bolo dosiahnuť úpravu týchto referenčných množstiev, čo Súd prvého stupňa uznal v bode 194 tretej a piatej vete uvedeného rozsudku.
- 45 Podľa žalobcu preto musí byť škoda nahradená pre všetky roky, počas ktorých sa mohol na základe legislatívy Spoločenstva ako prevádzkovateľ tradičných AKT banánov dovoľávať svojich obvyklých referenčných množstiev, teda až do 1. júla 2001, kedy vstúpil do platnosti režim z roku 2001. Tento režim zaviedol nové kritériá výpočtu referenčných množstiev slúžiacich na pridelenie dovozných licencií na banány z tretích krajín alebo netradičné AKT banány, ktorý mal pre prevádzkovateľa, akým je žalobca, taký dôsledok, že predmetný výpočet musel byť od daného okamihu vykonaný jedine na základe dovozov, ktoré počas referenčného obdobia uskutočnil ako prevádzkovateľ kategórie A.
- 46 Žalobca okrem iného upresňuje, že na účely ohodnotenia škody, pokiaľ ide o roky 1999 a 2000 a prvý polrok 2001, by bolo potrebné prihliadnuť na vývozy, ktoré mohol uskutočniť od roku 1994 do roku 1996, ak by Komisia prijala potrebné opatrenia, ktoré by mu umožnili nahradiť už v danom období nedostupné somálske banány.
- 47 Komisia sa domnieva, že obdobie, pre ktoré má žalobca nárok na náhradu škody, musí byť obmedzené na časový úsek od 1. januára 1997 do 31. decembra 1998.

- 48 Komisia pripomína, že škoda, ktorá má byť nahradená, vznikla v dôsledku odmietnutia prideliť žalobcovi na základe článku 30 nariadenia č. 404/93 väčší počet dovozných licencií kategórie B na základe dovozov banánov uskutočnených žalobcom pred občianskou vojnou v Somálsku.
- 49 Komisia však tvrdí, že od 1. januára 1999 vstúpila do platnosti dôležitá reforma obchodovania stanovená v rámci spoločnej organizácie trhu s banánmi, ktorou sa predovšetkým odstránilo rozdelenie dovozcov do kategórií A, B a C a zaviedla sa spoločná správa tarifných kvót a tradičných AKT banánov. Zdôrazňuje, že v rámci režimu z roku 1999 žalobca nikdy nepožiadaval o opatrenia osobitného charakteru vo svoj prospech, zatiaľ čo opatrenia požadované v rámci predchádzajúceho režimu, ktorý skončil 31. decembra 1998, nemohli mať účinky na nový režim.
- 50 Komisia poznamenáva, že od 1. januára 1999 sa zmenil samotný právny základ opatrení požadovaných žalobcom. Ak mal žalobca dojem, že sa ocitol v obzvlášť nevýhodnej situácii, mohol Komisiu opätovne požiadať o prijatie prechodných opatrení, tento krát na základe nového článku 20 písm. d) nariadenia č. 404/93 zmeneného a doplneného nariadením č. 1637/98.

Posúdenie Súdom prvého stupňa

- 51 Je potrebné skonštatovať, že Komisia uznala svoju povinnosť nahradiť škodu, ktorú žalobca utrpel v rokoch 1997 a 1998 v dôsledku odmietnutia vyhovieť jeho žiadosti z 21. januára 1997. Komisia však spochybňuje nárok žalobcu, podľa ktorého má uvedené odmietnutie za následok škodu, ktorú žalobca údajne utrpel v období, kedy bol režim z 1999 v platnosti, konkrétne od 1. januára 1999 do 30. júna 2001.

- 52 Tento žalobcov nárok nemôže byť uznaný.
- 53 Je pravda, že žiadosť žalobcu z 21. januára 1997 sa môže vykladať v tom zmysle, že v podstate smeruje k prijatiu opatrenia oprávňujúceho príslušné vnútroštátne orgány stanoviť referenčné množstvá, z ktorých by sa vychádzalo pri pridelení dovozných licencií na banány z tretích krajín alebo netradičné AKT banány žalobcovi ako prevádzkovateľovi kategórie B, pričom by sa prihliadlo na množstvá tradičných AKT banánov predaných počas iného referenčného obdobia, akým je obdobie vyplývajúce z platnej právnej úpravy.
- 54 Z uvedenej žiadosti predovšetkým vyplýva, že nahradenie referenčného obdobia od roku 1993 až 1995, z ktorého sa v rámci režimu z roku 1993 vychádza pri pridelení dovozných licencií na rok 1997, je na účely pridelenia dovozných licencií na banány z tretích krajín alebo netradičné AKT banány žalobcovi, odôvodnené neobvykle nízkou úrovňou dovozov tradičných AKT banánov uskutočnených žalobcom počas tohto istého obdobia, a to v dôsledku súbehu občianskej vojny, ktorá vypukla v Somálsku, a zavedenia spoločnej organizácie trhu.
- 55 Žalobca požadoval, aby sa ako referenčné obdobie zobrali do úvahy roky 1988 až 1990 „až do obnovenia obvyklých referenčných množstiev“, čo v kontexte tejto žiadosti znamená dovtedy, kým referenčné obdobie v dôsledku ročného posunu stanoveného platnou právnou úpravou (pozri body 8 a 9 vyššie) bude zahŕňať len roky, ktoré nie sú poznačené ťažkosťami so zásobovaním tradičných AKT banánov, ktoré sú dôvodom žalobcovej žiadosti.
- 56 Opatrenia, ktoré mala Komisia prijať, aby vyhovedla tejto žiadosti, mali umožniť, aby sa aj pre rok 1998 mohli zohľadniť množstvá tradičných AKT banánov, predaných žalobcom počas ním navrhnutého obdobia, na stanovenie počtu dovozných licencií

kategórie B, ktoré mu mali byť pridelené. Relevantné referenčné obdobie pre tento rok podľa nariadenia č. 1442/93 (1994 až 1996) však bude naďalej zahŕňať roky, — ako to výslovne skonštatoval Súd prvého stupňa v bode 148, *in fine*, rozsudku z 8. júna 2000 — počas ktorých žalobcu postihli ťažkosti so zásobovaním.

- 57 Ak aj režim z roku 1993 trval do roku 1999, opatrenia, ktoré Komisia mala prijať, aby vyhověla žiadosti žalobcu, by umožnili nahradenie referenčného obdobia aj pre rok 1999, keďže referenčné obdobie zavedené nariadeniami č. 404/93 a č. 1442/93 posunuté ešte o jeden rok (1995 až 1997) by ešte zahŕňalo roky (1995 a 1996) postihnuté spomínanými ťažkosťami.
- 58 Režim z roku 1993 bol však od 1. januára 1999 zreformovaný. Je potrebné skonštatovať, že táto reforma mohla ukončiť k 31. decembru 1998 právne účinky opatrení, ktoré Komisia mala prijať, aby vyhověla žiadosti žalobcu z 21. januára 1997.
- 59 Uvedený záver však nemôže byť založený, ako to požaduje Komisia, na formálnom dôvode ustanovenia nového právneho základu pre prijatie prechodných opatrení článkom 20 písm. d) nariadenia č. 404/93 zmeneného a doplneného nariadením č. 1637/98.
- 60 Na situáciu žalobcu sa totiž nevzťahuje vyššie uvedený článok 20 písm. d) z dôvodu, že mimoriadne špecifický prípad uvedený žalobcom, konkrétne ťažkosti so zásobovaním tradičnými AKT banánmi počas rokov 1994 až 1996, nesúvisí s prechodom z režimu z roku 1993 na režim z roku 1999. Popri tom, že bol spojený so začiatkom občianskej vojny v Somálsku koncom roku 1990, je aj priamym dôsledkom ustanovenia spoločnej organizácie trhu, keďže režim z roku 1993

v skutočnosti znamenal pre žalobcu objektívne výrazné obmedzenie možnosti, poskytovanej predchádzajúcim talianskym režimom, nahradiť deficitnú ponuku somálskych banánov hlavne inými tradičnými AKT banánmi (rozsudok z 8. júna 2000, body 140 až 143). Keďže tieto ťažkosti vyplynuli z prechodu z národných režimov na režim z roku 1993, v rámci režimu z roku 1999 sa teda na ne vzťahoval článok 30 nariadenia č. 404/93, ktorý nebol ani zrušený ani zmenený či doplnený nariadením č. 1637/98.

61 Dôvody brániace tomu, aby mohli opatrenia, ktoré mala Komisia prijať, aby vyhovedla žiadosti z 21. januára 1997, pokračovať aj po 31. decembri 1998, sú zásadného významu a súvisia s náležitosťami, ktoré zásadným spôsobom odlišujú, vzhľadom na predmet žiadosti, režim z roku 1999 od režimu z roku 1993.

62 V súlade s odôvodnením č. 5 nariadenia č. 2362/98 „spoločná správa tarifných kvót a tradičných AKT banánov“ [*neoficiálny preklad*] bola vhodná na podporu rozvoja medzinárodného obchodu a väčšej plynulosti obchodných výmen a na zabránenie nespravodlivých rozdielov. Podľa tohto odôvodnenia tradiční, ako aj noví prevádzkovatelia museli „byť definovaní podľa jednotných kritérií bez ohľadu na to, či dovážajú z tretích krajín alebo krajín AKT“ [*neoficiálny preklad*], práva tradičných prevádzkovateľov museli „byť určené na základe skutočných dovozov bez ohľadu na ich pôvod a zdroj zásobovania“ [*neoficiálny preklad*] a museli „pristúpiť k možnosti dovozu akéhokoľvek pôvodu“ [*neoficiálny preklad*], tento istý prístup sa musel „premietnuť do spôsobu pravidelnej správy dovozov bez rozlišovania založenom na pôvode dovozov“ [*neoficiálny preklad*].

63 V dôsledku toho zrušil režim z roku 1999 rozlíšenie stanovené článkom 19 nariadenia č. 404/93, ktorého cieľom bolo rozdeliť tarifné kvóty medzi prevádzkovateľov (a licencie) kategórie A, B a C. Režim z roku 1999 robí rozdiel iba medzi takzvanými tradičnými prevádzkovateľmi (pozri bod 17 vyššie), akým je žalobca, a novými prevádzkovateľmi.

- 64 Okrem iného, zatiaľ čo v rámci režimu z roku 1993 boli referenčné množstvá vypočítané pre prevádzkovateľov kategórie A na základe množstiev banánov z tretích krajín a netradičných AKT banánov predaných počas referenčného obdobia a pre prevádzkovateľov kategórie B na základe množstiev banánov Spoločenstva alebo tradičných AKT predaných počas toho istého referenčného obdobia (pozri bod 8 vyššie), v rámci režimu z roku 1999 „jedno referenčné množstvo“ zavedené článkom 4 nariadenia č. 2362/98 (pozri bod 18 vyššie) bolo vypočítané so zreteľom na dovozy do Spoločenstva akéhokoľvek pôvodu, konkrétne tradičných a netradičných AKT banánov, ako aj banánov z tretích krajín (príloha I k nariadeniu č. 2362/98) vykonané príslušným prevádzkovateľom počas referenčného obdobia.
- 65 Je pravda, že napriek zrušeniu kategórie prevádzkovateľov a licencií A, B a C a zavedeniu jedného referenčného množstva, dovozy tradičných AKT banánov vykonané počas referenčného obdobia naďalej aj v rámci režimu z roku 1999 ovplyvňovali počet licencií, ktoré mohli byť žalobcovi udelené na dovoz banánov z tretích krajín a netradičných AKT. Tiež je pravda, že referenčné obdobie zostalo počas celej doby trvania režimu z roku 1999 stanovené na roky 1994 až 1996 (pozri body 18 a 20 vyššie), konkrétne rovnaké trojročné obdobie, ktoré tvorilo referenčné obdobie počas roku 1998, posledného roku režimu z roku 1993, a ktoré v dôsledku ťažkostí so zásobovaním spôsobených občianskou vojnou v Somálsku a zavedením spoločnej organizácie trhu nebolo reprezentatívne vzhľadom na obvyklú mieru obchodovania žalobcu v oblasti tradičných AKT banánov.
- 66 Aj za predpokladu, že by prihliadnutie na roky 1989 a 1990 namiesto na obdobie od roku 1994 do 1996, na účely určenia jedného referenčného množstva žalobcu len pre jednu zložku tohto množstva tvorenú dovozmi tradičných AKT banánov nebolo úplne nezlučiteľné s podmienkami režimu z roku 1999, nemohlo by v rámci režimu z roku 1999 vyplývať z opatrení, ktoré Komisia mala prijať v rámci režimu z roku 1993, aby vyhověla žiadosti žalobcu z 21. januára 1997.

- 67 Je totiž potrebné skonštatovať, že dovozy tradičných AKT banánov vykonané prevádzkovateľom počas referenčného obdobia v rámci režimu z roku 1993 umožnili žalobcovi získať právo zúčastniť sa na rozdelení presne vymedzenej časti (30 %) tarifnej kvóty. Nahradenie referenčného obdobia požadované žalobcom v žiadosti z 21. januára 1997 je preto potrebné vnímať v tomto kontexte.
- 68 V rámci režimu z roku 1999 referenčné množstvá tradičných AKT banánov už neslúžili, ako to bolo v prípade režimu z roku 1993, na stanovenie počtu dovozných licencií na banány z tretích krajín alebo netradičné AKT banány, ktoré mali byť pridelené v rámci 30 % rezervy tarifných kvót udelenej prevádzkovateľom kategórie B, ale napomáhali určeniu jedného použitého referenčného množstva a všeobecnejšie stanoveniu počtu licencií, ktoré sa mali udeliť prevádzkovateľom na dovoz akéhokoľvek pôvodu v rámci spoločnej správy tarifných kvót a tradičných AKT banánov. V súlade s odôvodnením č. 5 nariadenia č. 2362/98 v rámci režimu z roku 1999 nielenže práva tradičných prevádzkovateľov museli „byť určené na základe skutočných dovozov bez ohľadu na pôvod a zdroj zásobovania“ [*neoficiálny preklad*], ale museli tiež „pristúpiť k možnosti dovozu akéhokoľvek pôvodu“ [*neoficiálny preklad*].
- 69 V rámci režimu z roku 1999 teda množstvá tradičných AKT banánov dovezených počas referenčného obdobia neovplyvňovali, na rozdiel od režimu z roku 1993, iba účasť prevádzkovateľov na rozdelení presne vymedzenej časti tarifnej kvóty, ale na rozdelení tarifných kvót v celom rozsahu a navyše na rozdelení dovozných licencií tradičných AKT banánov (články 3, 4 a 6 nariadenia č. 2362/98), zatiaľ čo v rámci režimu z roku 1993 nebol dovoz tradičných AKT banánov podmienený disponovaním s referenčným množstvom (články 14 až 16 nariadenia č. 1442/93).
- 70 Tieto zásadné zmeny podmienok prístupu k banánom z tretích krajín, netradičným AKT banánom a najmä tradičným AKT banánom, naznačujú zjavnú diskontinuitu

medzi režimom z roku 1993 a režimom z roku 1999, pokiaľ ide o predmet žiadosti žalobcu z 21. januára 1997. Žalobcova téza, podľa ktorej hoci licencie kategórie B v rámci režimu z roku 1999 už neexistovali, mechanizmus pridelovania licencií na banány z tretích krajín alebo netradičné AKT banány naďalej existoval a bol v zásade rovnaký ako mechanizmus v rámci režimu z roku 1993, je teda chybná.

- 71 Opatrenia, ktoré mala Komisia prijať, aby vyhoveda žiadosti žalobcu z 21. januára 1997, tak nemohli vykazovať právne účinky po 31. decembri 1998. Nahradenie referenčného obdobia v rámci režimu z roku 1999 len pre jedinú zložku jedného referenčného množstva tvorenú dovozmi tradičných AKT banánov by malo odlišný a oveľa dôležitejší dosah ako opatrenia, ktoré požadoval žalobca. Takéto nahradenie, za predpokladu, že by bolo prípustné v rámci uplatnenia režimu z roku 1999, mohlo byť jedine predmetom nového rozhodnutia Komisie, ktorého sa mal žalobca dožadovať prostredníctvom novej žiadosti podanej s prihliadnutím na špecifické podmienky predmetného režimu.
- 72 Z uvedeného vyplýva, že škoda, ktorú je Komisia povinná nahradiť v prejednávanej veci, je škoda vzniknutá v dôsledku toho, že žalobcovi bol pridelený pre roky 1997 a 1998 menší počet dovozných licencií na banány z tretích krajín a netradičné AKT banány v porovnaní s počtom, ktorý by obdržal, ak by Komisia vyhoveda jeho žiadosti z 21. januára 1997 a povolila na základe článku 30 nariadenia č. 404/93 zohľadniť ako referenčné obdobie roky 1989 a 1990.
- 73 Takýto záver je dôvodný o to viac, ak sa v súlade s judikatúrou zoberie do úvahy, že možnosť jednotlivcov dovolávať sa budúcej škody prostredníctvom žaloby o mimozmluvnú zodpovednosť podanej proti Spoločenstvu, sa vzťahuje jedine na škodu bezprostredne hroziacu a predvídateľnú s dostatočnou istotou na základe

skutočnej situácie a existujúcej právnej úpravy (rozsudok Súdneho dvora z 2. júna 1976, Kampffmeyer a i./Rada a Komisia, 56/74 až 60/74, Zb. s. 711, body 6 až 8).

- 74 Za týchto podmienok môže byť predmetom návrhu na náhradu škody podaného žalobcom v tejto veci iba náhrada škody, ktorá mohla vzniknúť, v dôsledku rozhodnutia Komisie zo 17. júla 1997, na základe existujúcej právnej úpravy v čase podania návrhu, konkrétne režimu z roku 1993. Údajná škoda, ktorej náhradu žalobca požaduje pre obdobie od 1. januára 1999 do 30. júna 2001, však v žiadnom prípade nemohla nastať na základe tejto právnej úpravy, ale podstatne odlišnej právnej úpravy prijatej po podaní žaloby, ktorej náležitosti neboli v čase podania žaloby nijako predvídateľné.

O všeobecných kritériách, ktoré sa majú zohľadniť pri ohodnotení škody

Tvrdenia účastníkov konania

- 75 Žalobca sa domnieva, že Súd prvého stupňa najmä v bodoch 194, 195 a 211 rozsudku z 8. júna 2000 jasne uviedol kritérium pre výpočet čiastok dlhovaných z dôvodu náhrady škody, odvolajúc sa predovšetkým na kritérium navrhnuté žalobcom, konkrétne na výmennú hodnotu nepridelených dovozných licencií odhadnutú na 200 eur za tonu v pracovnej deklarácii služieb Komisie pracovnej skupine „Banány“ osobitného výboru Rady „Poľnohospodárstvo“ z 9. a 10. februára 1998. Podľa žalobcu musí byť preto škoda vypočítaná tak, že sa čiastkou 200 eur vynásobí počet ton predstavujúcich licencie, ktoré by obdržal, navyše, ak by sa ako referenčné obdobie zobralo do úvahy obdobie predchádzajúce občianske vojne,

namiesto rokov 1993 až 1995 pre dovozy vykonané v roku 1997 a roky 1994 až 1996 pre dovozy vykonané v nasledujúcich rokoch.

- 76 Žalobca zdôrazňuje, že Súd prvého stupňa nemôže zaviazať účastníka konania na náhradu škody, ak táto nie je skutočná a ak v čase vyhlásenia rozsudku ešte nie je určitá čo do povahy a výšky (pozri rozsudok Súdu prvého stupňa z 2. júla 2003, Hameico Stuttgart a i./Rada a Komisia, T-99/98, Zb. s. II-2195, bod 67 a tam citovanú judikatúru) v tom zmysle, že uvedenú škodu musí byť aspoň možné s presnosťou odhadnúť podľa už stanovených kritérií. Komisia, ktorá tvrdí, že Súd prvého stupňa tieto kritériá vo svojom rozsudku z 8. júna 2000 nestanovil, sa však nesprávne snaží preukázať, že škoda je nielen neurčitá, ale aj neistá.
- 77 Žalobca poznamenáva, že ak aj Súd prvého stupňa vo svojom rozsudku z 8. júna 2000 výslovne neskúmal opodstatnenosť kritéria výmennej hodnoty licencií, taktiež nerozhodol, že toto kritérium je nedôvodné alebo nevhodné na vyčíslenie škody. Ak by to tak bolo, neuviedol by v bode 195 tohto rozsudku, že uvedené kritérium umožňovalo predvídať rozsah škody „s dostatočnou istotou“ a nevyzval by účastníkov konania v bode 211 „aby dospeli vo svetle [tohto] rozsudku k dohode o výške náhrady namietanej škody v celom rozsahu“.
- 78 Žalobca okrem iného vo svojej duplike predloženej v rámci pôvodného konania zdôrazňuje, že Komisia mohla spochybniť kritérium navrhnuté žalobcom, ale neurobila tak. V dôsledku toho už Komisia uvedené kritérium nemôže spochybňovať.

- 79 Žalobca v každom prípade tvrdí, že výmenná hodnota licencií je opodstatnený a vierohodný údaj na vyčíslenie škody v prejednávanej veci. Pripomína, že prevoditeľný charakter dovozných licencií na banány je výslovne stanovený právnou úpravou Spoločenstva od začiatku režimu z roku 1993 (článok 20 nariadenia č. 1442/93) a že konkrétne licencie kategórie B boli predmetom obchodných transakcií, pretože v súlade s článkom 13 ods. 3 nariadenia č. 1442/93 ich prevod nezahŕňal žiadne zníženie referenčných množstiev oprávnenej osoby a umožnil vynahradiť nízke ziskové marže povolené v rámci obchodovania s AKT banánmi. V tejto súvislosti sa žalobca odvoláva na bod 86 rozsudku Súdneho dvora z 5. októbra 1994, Nemecko/Rada (C-280/93, Zb. s. I-4973). Cena za prevod týchto licencií teda predstavuje zaručený príjem a osobitnejšie, minimálny zisk.
- 80 S cieľom podložiť opodstatnenosť kritéria výmennej hodnoty dovozných licencií žalobca pripomína, že Súdny dvor vo svojom rozsudku z 27. januára 2000, Mulder a i./Rada a Komisia (C-104/89 a C-37/90, Zb. s. I-203, bod 79) potvrdil, že obchodné a štatistické údaje môžu byť zohľadnené pri ohodnotení škody.
- 81 Komisia tvrdí, že rozsudok z 8. júna 2000 neurčil kritéria na vyčíslenie náhrady škody dlhovanej žalobcovi. Kritérium navrhnuté žalobcom bolo v skutočnosti zohľadnené Súdom prvého stupňa iba na účely posúdenia prípustnosti žaloby o náhradu škody bez toho, aby rozhodoval o jeho vhodnosti. Okrem iného sa o opodstatnenosti tohto kritéria nevedla žiadna kontradiktórna diskusia.
- 82 Komisia nepripúšťa, aby dlhovaná náhrada škody mohla byť vypočítaná v závislosti od hypotetickej výmennej hodnoty dovozných licencií, úplne bez ohľadu na skutočnosť, či sú predmetné tovary dovážané alebo nie. Tento ukazovateľ totiž

nemá žiaden vzťah s udalosťou, ktorá spôsobila škodu, a s jej skutočnými dôsledkami na situáciu žalobcu (rozsudok Súdneho dvora zo 14. júla 1967, Kampffmeyer a i./Komisia, 5/66, 7/66 a 13/66 až 24/66, Zb. s. 317).

83 Zdôrazňuje, že prevod dovozných licencií z jedného prevádzkovateľa na druhého sa v praxi uskutočňuje len málokedy. Okrem iného pripomína, že prevod licencií v zásade zahŕňal, už v rámci režimu z roku 1993, na základe článku 13 nariadenia č. 1442/93, že prevedené množstvá budú odpočítané z referenčného množstva prevodcu. Podľa Komisie sa na prevádzkovateľov kategórie B, akým je žalobca, síce nevzťahovalo toto obmedzenie, ale ich možnosť získať dovozné licencie na banány z tretích krajín a netradičné AKT závisela od ich skutočného predaja banánov Spoločenstva a tradičných AKT počas referenčného obdobia.

84 Čo sa týka údajnej výmennej hodnoty dovozných licencií zodpovedajúcej cene 200 eur za tonu uvedenej žalobcom vychádzajúcim z pracovnej deklarácie služieb Komisie pracovnej skupine „Banány“ osobitného výboru Rady „Poľnohospodárstvo“ z 9. a 10. februára 1998 Komisia poznamenáva, že nepredstavuje významný ukazovateľ na určenie škody. Nemôže byť totiž v žiadnom prípade zohľadnená pre celé dotknuté obdobie, pretože ide len o údaj, ktorý sa viaže na špecifický okamih, obmedzený na licencie kategórie B, a že cena licencií sa pohybovala v závislosti od ceny banánov. Okrem iného takýto údaj nepochádza z oficiálnych obchodných ani štatistických výkazov, keďže žiaden skutočný trh s dovoznými licenciami neexistuje.

85 Na účely ohodnotenia predmetnej škody Komisia navrhuje oprieť sa o ustálenú judikatúru, podľa ktorej je cieľom náhrady škody uviesť poškodeného ako najviac je možné do situácie, v akej by sa nachádzal, ak by nebol utrpel uvedenú škodu (rozsudok Súdneho dvora z 3. februára 1994, Grifoni/ESAE, C-308/87, Zb. s. I-341, bod 40). Je teda potrebné zohľadniť, v čo najväčšej možnej miere, skutočnú situáciu poškodeného, osobitne ak je náhrada škody spojená s výkonom ekonomickej činnosti, ktorá môže vzhľadom na svoju povahu viesť nielen k zisku, ale aj k stratám

(rozsudok Súdneho dvora z 19. mája 1992, Mulder a i./Rada a Komisia, C-104/89 a C-37/90, Zb. s. I-3061, body 32 až 34, a rozsudok Súdu prvého stupňa z 11. júla 1997, Oleifici Italiani/Komisia, T-267/94, Zb. s. II-1239, bod 73 a nasl.).

- 86 Komisia, odvolávajúc sa na už citované rozsudky z 19. mája 1992, Mulder a i./Rada a Komisia (bod 26), a z 27. januára 2000, Mulder a i./Rada a Komisia, navrhuje, aby sa v prejednávanej veci prihliadlo na ušlý zisk predstavujúci rozdiel medzi príjmami, ktoré žalobca mohol získať z obchodovania s banánmi počas relevantného obdobia (pokrývajúceho roky 1997 a 1998), ak by Komisia priaznivo rozhodla o jeho žiadosti o prechodné opatrenia z 21. januára 1997 a skutočnými príjmami získanými z tohto obchodovania počas toho istého obdobia zvýšenými o príjmy, ktoré získal, alebo mohol získať za to isté obdobie z prípadnej náhradnej činnosti. Na účely ohodnotenia dodatočných príjmov, ktoré žalobca mohol získať počas dotknutého obdobia, ak by sa vyhovel jeho žiadosti, považuje Komisia za primerané prihliadnúť na ziskovú maržu, ktorú získal žalobca zo skutočne vykonaných dovozov banánov počas tohto obdobia. Komisia tiež upresňuje, že ak by Súd prvého stupňa prijal toto kritérium, žalobcovi by prináležalo predložiť všetky potrebné dôkazy pre presné určenie ziskovej marže.

Posúdenie Súdom prvého stupňa

— O otázke, či je kritérium výmennej hodnoty licencií potvrdené rozsudkom z 8. júna 2000

- 87 Predovšetkým je potrebné preskúmať, či kritérium uvedené žalobcom bolo rozsudkom z 8. júna 2000 uznané za vhodné na účely ohodnotenia škody v prejednávanej veci.

- 88 V tejto súvislosti treba skonštatovať, ako tvrdí Komisia, že úvahy Súdu prvého stupňa týkajúce sa výmennej hodnoty dovozných licencií ako kritéria na výpočet škody boli predstreté v rámci analýzy prípustnosti žaloby o náhradu škody (body 194 a 195 rozsudku z 8. júna 2000).
- 89 Zo znenia bodov 194 a 195 je totiž zrejmé, že tvrdenie Súdu prvého stupňa, podľa ktorého žalobca poskytol údaje umožňujúce predvídať rozsah uvedenej škody s dostatočnou istotou iba znamená, že žalobca predložil Súdu prvého stupňa údaje, vďaka ktorým tento mohol dospieť k záveru, že rozsah namietanej škody je možné určiť a žaloba o náhradu škody je v dôsledku toho prípustná.
- 90 Vo svojej analýze o opodstatnenosti žaloby o náhradu škody sa Súd prvého stupňa nijako nevyslovil o rozsahu škody, ktorá má byť nahradená, ale obmedzil sa v bode 211 rozsudku z 8. júna 2000 iba na konštatovanie, že „je potrebné vyzvať účastníkov konania, aby dospeli vo svetle [tohto rozsudku] k dohode o výške náhrady namietanej škody v celom rozsahu“. To znamená, že účastníci konania mali v rámci rokovania zohľadniť skutočnosť, že Komisia bola zodpovedná za škodlivé dôsledky svojho protiprávneho konania uznaného v rozsudku a že bola povinná nahradiť škodu v celom rozsahu a len túto škodu, keďže medzi ňou a protiprávnym konaním existuje príčinnú súvislosť. Z už citovaného bodu rozsudku z 8. júna 2000 však nemožno odvolávať, ako to urobil žalobca, na úvahy Súdu prvého stupňa predstreté v rámci analýzy o prípustnosti žaloby a predovšetkým na výmennú hodnotu licencií ako kritéria na určenie rozsahu škody.
- 91 Žalobca nesprávne vychádza z už citovaného... rozsudku Hameico Stuttgart a i./ Rada a Komisia. Súd prvého stupňa totiž v bode 67 tohto rozsudku len pripomenul, že zodpovednosť Spoločenstva môže byť vyvodená iba v tom prípade, ak žalobca naozaj utrpel „skutočnú a istú“ škodu. Ide o podmienku vzniku mimozmluvnej zodpovednosti Spoločenstva, ktorú môže súd Spoločenstva považovať v prejednávanej veci za naplnenú bez toho, aby nevyhnutne predbežne skúmal

podstatu rozsahu namietanej škody, keďže z konkrétnych okolností prejednávanej veci vyplýva, že o existencii škody nie sú pochybnosti. V bodoch 207 a 208 rozsudku z 8. júna 2000 Súd prvého stupňa vo veci samej konkrétne potvrdil existenciu škodných dôsledkov porušenia článku 30 nariadenia č. 404/93 Komisiou na žalobcu, dôsledkov, ktoré Súd prvého stupňa videl v tom, že žalobcovi bol pridelený nižší počet dovozných licencií v porovnaní s počtom, ktorý by bol obdržal, ak by bol tento článok riadne uplatnený. Skutočnosť, že takáto škoda ešte v čase podania žaloby nemohla byť vyčíslená, nijako nebráni dospieť k záveru, že uvedená škoda má istý charakter.

- 92 Po neúspechu rokovaní vedených účastníkmi konania teda Súdu prvého stupňa prináleží rozhodnúť o kritériách, ktoré majú byť použité na účely ohodnotenia škody spôsobenej žalobcovi a stanoviť výšku náhrady škody.

— O otázke, či zaniklo právo Komisie spochybniť kritérium výmennej hodnoty licencií

- 93 Je tiež potrebné zamietnuť tvrdenie žalobcu, podľa ktorého tým, že Komisia nespochybnila vo svojej duplike predloženej počas fázy tohto konania vedúcej k rozsudku z 8. júna 2000 opodstatnenosť kritéria výmennej hodnoty dovozných licencií, ktoré žalobca uviedol vo svojej replike, zaniklo jej právo urobiť tak počas tejto novej fázy konania.

- 94 V tejto súvislosti stačí pripomenúť, že žalobca vo svojej žalobe neuviedol kritériá, ktoré sa majú uplatniť pri určení namietanej škody. Obmedzil sa na konštatovanie, že v danom čase nebolo možné kvantifikovať neustále vznikajúcu škodu a vyzval Súd prvého stupňa, aby v prvom rade skonštatoval existenciu škody a prenechal jej

ohodnotenie na mimosúdnu dohodu účastníkov konania, alebo, v prípade absencie takejto dohody, na rozhodnutie Súdu prvého stupňa v rámci ďalšej žaloby. Žalobca sa iba následne odvolal na výmennú hodnotu neudelených dovozných licencií vo svojej replike a v odpovedi na námietku vznesenú Radou, podľa ktorej bola žaloba o náhradu škody neprípustná predovšetkým z dôvodu nedostatku presnosti čo do povahy a rozsahu namietaného porušenia.

95 Za týchto osobitných okolností Komisia nebola povinná pod hrozbou preklúzie sformulovať v duplike svoje pripomienky týkajúce sa opodstatnenosti kritéria vyčíslenia navrhnutého žalobcom, ale mohla tak platne urobiť po medzitýmnom rozsudku z 8. júna 2000 v rámci štádia konania osobitne venovaného ohodnoteniu škody.

96 V každom prípade Súd prvého stupňa, ktorý bol vyzvaný preskúmať rozsah povinnosti nahradiť škodu, za ktorú je Komisia zodpovedná, nemôže byť viazaný kritériom na určenie čiastok na zaplatenie navrhnutým žalobcom len preto, že Komisia nezaujala stanovisko k opodstatnenosti uvedeného kritéria v danom štádiu písomnej časti konania.

— O kritériách, ktoré je potrebné zohľadniť pri vyčíslení škody, ktorá má byť nahradená

97 Podľa ustálenej judikatúry je cieľom náhrady škody v rámci mimozmluvnej zodpovednosti obnoviť, ako najviac je to možné, majetok poškodeného (rozsudky Grifoni/ESAE, už citovaný, bod 40, a z 27. januára 2000, Mulder a i./Rada a Komisia, už citovaný, body 51 a 63).

- 98 V súlade s ustálenou judikatúrou prináleží žalobcovi preukázať na strane jednej existenciu škody, ktorú utrpel, a na druhej strane jej podstatné náležitosti a rozsah (rozsudok z 27. januára 2000, Mulder a i./Rada a Komisia, už citovaný, bod 82).
- 99 Existencia škody je v prejednávanej veci určená rozsudkom z 8. júna 2000, ktorým Súd prvého stupňa rozhodol, že predmetná škoda spočíva v tom, že žalobcovi bol pridelený menší počet dovozných licencií v porovnaní s počtom, ktorý by bol obdržal, ak by sa vyhovel jeho žiadosti z 21. januára 1997 (bod 208 tohto rozsudku). Žalobca je teda povinný preukázať iba jednotlivé podstatné náležitosti a rozsah predmetnej škody.
- 100 V tejto súvislosti žalobca žiada náhradu škody založenú na poskytnutí ekonomickej protihodnoty nepridelených dovozných licencií, teda na metóde, ktorá podľa jeho názoru iba umožňuje nahradiť „minimálnu istú škodu“ zodpovedajúcu strate „istého príjmu“, ktorý predstavuje cena za prevod týchto licencií. Upresňuje, že takáto metóda v skutočnosti podhodnocuje celkovú utrpenú škodu, ktorá zahŕňa také faktory ako „strata klientov a zásobovacích tokov až takmer do úplného ukončenia činnosti“. Tieto faktory však boli po prvýkrát uvedené až v pripomienkach žalobcu k návrhu Komisie na odškodnenie a nie sú ani upresnené, ani preukázané.
- 101 Náhrada škody v prejednávanej veci by mala v podstate umožniť uviesť žalobcu z finančného hľadiska do situácie, v akej by sa nachádzal, ak by sa Komisia zdržala protiprávneho konania vedúceho k vzniku škody. Uvedené v prvom rade zahŕňa určenie počtu dodatočných dovozných licencií, ktoré by mali byť žalobcovi pridelené v súlade s rozhodnutím, ktoré Komisia mala prijať, aby vyhověla žiadosti z 21. januára 1997 a v druhom rade, obnovenie finančnej situácie, v ktorej by sa žalobca nachádzal, ak by obdržal a využil tieto licencie.

- 102 Pokiaľ ide o počet dodatočných dovozných licencií je potrebné zohľadniť, v súlade s tým, čo bolo skonštatované v bode 72 vyššie, iba roky 1997 a 1998 ako predstavujúce obdobie, za ktoré má byť škoda nahradená.
- 103 Podľa výpočtu vykonaného v návrhu na odškodnenie, ktorý ako referenčné obdobie berie do úvahy roky 1989 a 1990, by mal žalobca navyše obdržať v porovnaní s tým, čo skutočne obdržal licencie kategórie B na množstvo 13 855,66 ton v roku 1997 a 11 625,30 ton v roku 1998.
- 104 Vo svojom návrhu na odškodnenie Komisia, ktorá nespochybňuje metódu a údaje, z ktorých vychádza žalobca pri stanovení počtu dodatočných licencií, uviedla, že ak by vyhovelá žiadosti žalobcu z 21. januára 1997, tento by obdržal, na základe referenčného obdobia 1989 — 1990, dodatočné licencie kategórie B na 13 855,66 ton v roku 1997 a na 11 265,30 ton v roku 1998.
- 105 Absencia zhody v návrhoch účastníkov konania, pokiaľ ide o údaj týkajúci sa dodatočných licencií, ktoré mal žalobca obdržať v roku 1998 (11 625,30 ton podľa žalobcu a 11 265,30 ton podľa Komisie) má zjavne pôvod v chybe vo výpočte alebo v prepise, ktorej sa dopustil žalobca. Tento totiž vo svojom výpočte uvádza, že pre daný rok mal získať licencie na 15 610,39 ton a že ich získal iba na 4 345,092 ton. Rozdiel medzi množstvami tvorí 11 265,298 ton, teda číslo, ktoré po zaokrúhlení potvrdzuje údaj uvedený Komisiou.
- 106 Je preto potrebné skonštatovať, že ak by Komisia vyhovelá žiadosti žalobcu z 21. januára 1997, tento by obdržal dodatočné licencie kategórie B na 13 855,66 ton v roku 1997 a na 11 265,30 ton v roku 1998.

- 107 Pokiaľ ide o obnovenie finančnej situácie, v ktorej by sa žalobca nachádzal, ak by mohol počítať s týmito dodatočnými licenciami, treba zdôrazniť, že v rámci režimu z roku 1993 osoby oprávnené z dovozných licencií kategórie B disponovali možnosťou dvojitého ekonomického využitia týchto licencií. Nielenže ich mohli použiť na dovoz banánov z tretích krajín alebo netradičných AKT do Spoločenstva, ale zároveň mali výslovne povolené na základe článku 13 nariadenia č. 1442/93 (pozri bod 10 vyššie) previesť ich na iných prevádzkovateľov kategórie A, B alebo C.
- 108 Súdny dvor už uznal túto druhú možnosť ekonomického využitia licencií kategórie B v rámci režimu z roku 1993 v už citovanom rozsudku Nemecko/Rada (body 84 až 86), v ktorom poznamenal, že „zásada prevoditeľnosti licencií... vedie k praktickému výsledku, a to že držiteľ licencie [mohol], namiesto toho, aby sám uskutočnil dovoz a predaj banánov z tretích krajín, previesť svoje právo dovozu na iný hospodársky subjekt, ktorý [mal záujem] dovoz uskutočniť“ a že „prevod dovozných licencií predstavuje možnosť, ktorú na základe nariadenia [č. 1442/93] rozličné kategórie hospodárskych subjektov môžu využiť v závislosti od ich obchodných záujmov“. Súdny dvor tiež upresnil, že „finančná výhoda, ktorú tento typ predaja prípadne [mohol] priniesť prevádzkovateľom banánov Spoločenstva a tradičných AKT, predstavuje nevyhnutný dôsledok zásady prevoditeľnosti licencií a [musí] byť posúdená vo všeobecnejšom kontexte všetkých opatrení prijatých Radou s cieľom zabezpečenia toku tovarov Spoločenstva a tradičných AKT“. V tomto kontexte, dodal Súdny dvor, „[musí] byť považovaná za prostriedok, ktorého cieľom je prispieť ku konkurenčnej schopnosti hospodárskych subjektov obchodujúcich s banánmi Spoločenstva a AKT a uľahčiť integráciu trhov členských štátov“.
- 109 Okrem iného je nepochybné, že konkrétne dovozné licencie kategórie B boli predmetom transakcií na trhu.

- 110 V tejto súvislosti žalobca správne pripomína vyhlásenie zástupcu Komisie v pracovnej skupine „Banány“ špeciálneho výboru Rady „Poľnohospodárstvo“ z 9. a 10. februára 1998, podľa ktorého mali dovozné licencie kategórie B v tom čase na trhu cenu okolo 200 eur za tonu.
- 111 Tvrdenie Komisie, podľa ktorého sa prevod licencií z jedného prevádzkovateľa na druhého v praxi uskutočňuje len málokedy, nie je relevantné a navyše je vyvrátené znením odôvodnenia č. 4 nariadenia č. 2362/98, v ktorom sa Komisia sama odvoláva na „citelné množstvo neformálnych postúpení a odplatných prevodov dovozných dokumentov uskutočnených počas posledného obdobia uplatnenia pôvodného režimu, ktorý bol zavedený nariadením... č. 404/93“ [*neoficiálny preklad*].
- 112 Tvrdenia Komisie zopakované v bode 83 vyššie nebránia použitiu výmennej hodnoty licencií ako kritéria pre ohodnotenie škody, ktorú žalobca utrpel. Komisia sama uznala, že na prevádzkovateľov kategórie B, akým je žalobca, sa až do vstupu do platnosti režimu z roku 1999 nevzťahoval mechanizmus zníženia referenčných množstiev následne po prevode licencií, v súlade s článkom 13 ods. 3 nariadenia č. 1442/93 s výnimkou prípadu „prevodu práv uskutočneného prevádzkovateľom kategórie A v prospech prevádzkovateľa kategórie A alebo C“ [*neoficiálny preklad*]. Pokiaľ ide o skutočnosť zdôraznenú Komisiou, a to že pre prevádzkovateľov kategórie B závisela možnosť obdržania dovozných licencií na banány z tretích krajín a netradičné AKT od skutočného predaja banánov Spoločenstva a tradičných AKT počas referenčného obdobia, táto nie je v uvedenom kontexte relevantná.
- 113 Pokiaľ ide o metódu ohodnotenia škody uvedenú Komisiou, ktorú uplatnil Súdny dvor vo veciach, v ktorých boli vydané už citované rozsudky Mulder a i./Rada a Komisia, je potrebné pripomenúť, že žalobcovia v týchto veciach žiadali odškodnenie vo výške ziskov, ktoré mohli dosiahnuť, ak by v okamihu vypršania

ich záväzku neuvádzať na trh, mohli prevziať dodávky mlieka na základe referenčného množstva, na ktoré mali nárok a ktorého boli pozbavení uplatnenou právnou úpravou vyhlásenou Súdnym dvorom za neplatnú. Žalované inštitúcie naopak navrhli vypočítať odškodnenie, ktoré Spoločenstvo dlhovalo žalobcom, na základe výšky prémie za neuvedenie na trh, ktorá bola každému z nich uhradená. Táto prémie zakotvená v odvetví mlieka nariadením Rady (EHS) č. 1078/77 zo 17. marca 1997, ktorým sa zavádza systém prémie za neuvedenie mlieka a mliečnych výrobkov na trh a za konverziu mliečnych stád [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 131, s. 1), bola pridelená výrobcam, ktorí sa zaviazali neuviesť na trh svoje výrobky po dobu 5 rokov, a bola stanovená na takej úrovni, aby ju bolo možné považovať za „určitú náhradu straty príjmu z uvádzania príslušných výrobkov na trh“ [*neoficiálny preklad*] (tretie odôvodnenie predmetného nariadenia).

- 114 Súdny dvor vo svojom už citovanom rozsudku z 19. mája 1992, Mulder a i./Rada a Komisia (bod 26), uviedol, že „pokiaľ ide o rozsah škody, ktorú má Spoločenstvo nahradiť, je potrebné zohľadniť, okrem prípadu, ak by výnimočné okolnosti odôvodňovali odlišné posúdenie, ušlý zisk predstavujúci rozdiel medzi, na strane jednej, príjmami, ktoré žalobcovia za riadneho chodu vecí mohli získať za vykonané dodávky mlieka, ak by obdržali počas [relevantného] obdobia referenčné množstvá, na ktoré mal nárok, a na strane druhej, príjmami skutočne získanými za dodávky mlieka počas tohto obdobia mimo akéhokoľvek referenčného množstva zvýšené o príjmy, ktoré získali, alebo mohli získať za to isté obdobie z prípadnej náhradnej činnosti.“

- 115 Súdny dvor týmto uznal a zároveň upresnil a vymedzil metódu navrhnutú žalobcami, založenú na obnovení hypotetickej situácie, v ktorej by sa títo nachádzali, ak by vykonali dodávky mlieka zodpovedajúce referenčným množstvám, na ktoré mali nárok. Súd si však ponechal možnosť, aby osobitné okolnosti odôvodnili odlišné posúdenie, pokiaľ ide o faktory, ktoré sa majú zohľadniť na účely ohodnotenia škody, odchýliac sa pritom od kritéria pozostávajúceho z vyčíslenia ušlého zisku žalobcov

na základe výšky prémie za neuvedenie na trh z dôvodu, že „táto prémie je protihodnota za záväzok neuvedenia na trh a nemá žiaden vzťah ku škode, ktorú žalobcovia utrpeli“ (rozsudok z 19. mája 1992, Mulder a i./Rada a Komisia, už citovaný, bod 34).

- 116 Ak aj prémie za neuvedenie na trh nemala žiaden reálny vzťah k zisku, ktorý mohli žalobcovia vo veciach, v ktorých boli vydané už citované rozsudky Mulder a i./Rada a Komisia, dosiahnuť, ak by neboli protiprávne pozbavení svojich referenčných množstiev, zo zistení v bodoch 107 až 111 vyššie vyplýva, že v tomto prípade, pokiaľ ide o výmennú hodnotu žalobcovi nepridelených dovozných licencií, je situácia odlišná. Táto hodnota totiž nepredstavuje, ako to bolo v prípade prémie za neuvedenie na trh v odvetví mlieka, čiastku stanovenú paušálne a administratívnou cestou s cieľom prideliť subjektom „určitú náhradu straty príjmu z uvádzania príslušných výrobkov na trh“, ale čisto obchodný údaj, ktorý je určený hospodárskymi subjektmi riadiacimi sa princípmi ponuky a dopytu a o ktorom teda možno usudzovať, že aspoň približným spôsobom odráža ekonomickú hodnotu vymieňaných licencií dávajúcich priestor pre hospodársku aktivitu za zvýhodnených podmienok.
- 117 Je určite možné, že žalobca by sa ocitol vo finančne odlišnej situácii v závislosti od výberu, ktorý by urobil, pokiaľ ide o konkrétne využitie licencií. Prevod licencií by generoval čisté skutočné príjmy, zatiaľ čo dovoz a predaj banánov by vystavil žalobcu rizikám spojeným s každou podnikateľskou aktivitou, teda možnosťou zisku, prípadne aj vyššieho, ako by bol príjem získaný z prevodu licencií, ale aj eventuálnym manažérskym stratám, najmä v závislosti od situácii na trhu a hospodárskej výkonnosti podniku.
- 118 Ohodnotenie škody spôsobenej žalobcovi vykonané na základe hypotézy, že žalobca použil licencie na účely dovozu a predaja a následne uplatnením metódy použitej

Súdny dvorom vo veciach, v ktorých boli vydané už citované rozsudky Mulder a i./Rada a Komisia, sa nezdá byť v tomto prípade veľmi vhodné. Takýto postup, odhliadnuc od jeho komplexnosti a oneskorenia, ktoré by spôsobil pri obnovení majetku žalobcu, by tiež nevyhnutne viedol k približnému výsledku, keďže ide o odhad hospodárskej aktivity z veľkej časti hypotetického charakteru (pozri v tomto zmysle rozsudok z 27. januára 2000, Mulder a i./Rada a Komisia, už citovaný, body 79 a 84). Okrem iného, odhad dodatočných príjmov, ktoré žalobca mohol získať v prípade, ak by sa vyhovel jeho žiadosti, ako to navrhuje Komisia — založený na tom, že na množstvách banánov, ktoré predstavujú nepridelené licencie, sa uplatnia ziskové marže dosiahnuté žalobcom zo skutočne zrealizovaných dovozov počas obdobia 1997 — 1998 — sa zdá byť v prejednávanej veci nevhodný, pretože tieto marže boli pravdepodobne poznačené skutočnosťou, že miera aktivít žalobcu pri predaji banánov z tretích krajín a netradičných AKT počas uvedeného obdobia zostala oveľa nižšia ako tá, ktorú by žalobca mohol vyvinúť vďaka využitiu, na účely dovozu a predaja, dodatočných licencií, ktoré by mu boli pridelené, ak by sa vyhovel jeho žiadosti z 21. januára 1997.

- 119 Je potrebné skonštatovať, že metóda odhadu škody založená na hypotéze prevodu licencií má ekonomický základ a obnáša zjavné výhody, akými sú jednoduchosť, rýchlosť a dôveryhodnosť. Môže byť teda odsúhlasená, pod podmienkou preskúmania dostupných informácií, pokiaľ ide o výmennú hodnotu neudelených licencií.

— O dostupných informáciách, pokiaľ ide o výmennú hodnotu neudelených licencií, a o odhade škody

- 120 Žalobca žiada Súd prvého stupňa, aby určil škodu s prihliadnutím na hodnotu 200 eur na tonu, vyplývajúcu, pre dovozné licencie kategórie B, z vyhlásenia

zástupcu Komisie v pracovnej skupine „Banány“ osobitného výboru Rady „Poľnohospodárstvo“ z 9. a 10. februára 1998.

- 121 Z uvedeného vyhlásenia, predloženého žalobcom ako príloha k jeho replike, presnejšie vyplýva, že tento údaj predstavuje približnú cenu dovozných licencií kategórie B v čase predmetného vyhlásenia, teda na začiatku februára 1998.
- 122 Skutočnosť zdôraznená Komisiou, že tento údaj nepochádza z oficiálnych obchodných ani štatistických výkazov ho nezavaruje relevancie. Treba pripomenúť, že podľa článku 288 druhého odseku ES musia byť čiastky náhrady škody v rámci mimozmluvnej zodpovednosti stanovené v súlade so všeobecnými zásadami spoločnými pre právne poriadky členských štátov a že pokiaľ ide o otázku preukázania škody, tieto nároky sú vo všeobecnosti charakterizované tým, že súd má voľnosť pri posúdení všetkých predložených dôkazov (rozsudok Súdneho dvora zo 6. októbra 1982, Interquell Stärke-Chemie/Rada a Komisia, 261/78, Zb. s. 3271, bod 11). Hodnota 200 eur za tonu bola uvedená pracoviskami samotnej Komisie a táto ju vo svojich písomných vyjadreniach ako takú nespochybňuje. Je teda na mieste zohľadniť ju na účely ohodnotenia škody v prejednávanej veci.
- 123 Keďže tento údaj nepredstavuje priemernú hodnotu licencií kategórie B na celé obdobie, za ktoré musí byť škoda nahradená, konkrétne za roky 1997 a 1998, a so zreteľom na tvrdenie Komisie, podľa ktorého výmenná hodnota dovozných licencií je závislá od pohybu cien banánov, Súd prvého stupňa v rámci opatrení na zabezpečenie priebehu konania vyzval žalobcu predložiť podporné informácie týkajúce sa vývoja výmennej hodnoty licencií kategórie B počas tohto obdobia.

124 Odpovedajúc na túto výzvu žalobca predovšetkým predložil 19 faktúr týkajúcich sa prevodov licencií kategórie B, ktoré sa uskutočnili medzi tretími podnikmi na území Spoločenstva v rôznom čase medzi 31. decembrom 1997 až 20. októbrom 1998. Z týchto faktúr, ktoré Komisia nespochybnila, vyplýva, že cena, za ktorú boli uvedené licencie prevedené prekročila, okrem jednej výnimky, 200 eur za tonu a že vo viacerých prípadoch dokonca dosiahla úroveň 289 eur za tonu.

125 Komisia počas pojednávania zdôraznila, že cena uplatnená v rámci individuálnych prevodov, ako tie, ktoré boli potvrdené faktúrami predloženými žalobcom, nie je objektívny údaj, pretože sa môže meniť v závislosti od okolností a najmä od potrieb kvót, ku ktorými nadobúdatelia môžu disponovať licenciami. Túto námietku treba chápať relatívne. Je jasné, že cena uplatnená v rámci individuálnej transakcie nemôže byť ako taká považovaná za reprezentujúcu trhovú hodnotu vymieňanej veci. No táto hodnota vyplýva z priemeru cien uplatnených v rámci individuálnych transakcií a pracoviská Komisie nepochybne na základe rozsiahlejšieho prieskumu trhu mohli uviesť, v rámci prác pracovnej skupiny „Banány“ osobitného výboru Rady „Poľnohospodárstvo“ z 9. a 10. februára 1998, približnú hodnotu dovozných licencií kategórie B, ktorá bola v tom istom období 200 eur za tonu. Ceny uplatnené v rámci rozličných transakcií, na ktoré sa odvolávajú faktúry predložené žalobcom totiž predstavujú seriózne, presné a zhodné dôkazy skutočnosti, že výmenná hodnota licencií kategórie B počas roku 1998 nepoklesla v porovnaní s úrovňou stanovenou pracoviskami Komisie vo februári 1998. Komisia, čo sa jej týka, nepredložila žiaden dôkaz, ktorý by svedčil o opaku. Okrem iného graf týkajúci sa vývoja veľkoobchodných cien banánov, takzvaných „dollar“ v Európskej únii, vypracovaný pracoviskami Komisie a priložený k návrhu Komisie na odškodnenie ukazuje, že táto cena, ktorá podľa Komisie ovplyvnila výmennú hodnotu licencií kategórie B, bola v období vyhlásenia spomenutého v bode 120 vyššie prakticky jedno euro za kilo a že počas roku 1998 sa pohybovala približne na tejto úrovni spôsobom, že nie je možné tvrdiť, že v čase predmetného vyhlásenia jednoznačne prekročovala svoj priemer pre rok 1998.

- 126 Za týchto podmienok sa Súd prvého stupňa domnieva, že ak aj údaje prítomné v dokumentácii predloženej žalobcom, vrátane nestálosti ceny prevodu licencií, o ktorej svedčia, neumožňujú získať presný odhad škody, sú však dostatočne presvedčivé a vytvárajú dobrý základ na vyvodenie záveru, že hodnota 200 eur za tonu uvedená žalobcom predstavuje primeraný a akceptovateľný odhad priemernej hodnoty licencií kategórie B počas roku 1998.
- 127 Pokiaľ ide o rok 1997, žalobca predložil faktúru z 31. decembra 1997 uvádzajúcu cenu prevodu licencií kategórie B vo výške 274 eur za tonu a tvrdil, že v rámci transakcie týkajúcej sa skutočného dovozu banánov vykonaného v auguste 1997 bola hodnota licencií kategórie B ocenená na približne 172 eur za tonu.
- 128 So zreteľom na vyššie uvedené môže byť škoda spôsobená žalobcovi určená na základe ohodnotenia *ex aequo et bono* v podstate vo výške 5 024 192 eur, teda 2 771 132 eur (13 855,66 x 200) pre rok 1997 a 2 253 060 eur (11 265,30 x 200) pre rok 1998.

O znehodnocovaní meny a úrokoch z omeškania

Tvrdenia účastníkov konania

- 129 Žalobca sa domnieva, že treba prihliadnuť na znehodnocovanie meny, a teda upraviť sumy, ktoré majú byť uhradené, podľa každého zodpovedajúceho obdobia, za pomoci indexov stanovených na talianskej vnútroštátnej úrovni l'Istituto centrale di statistica (Ústredným štatistickým inštitútom) na účely ekonomických štatistik; keďže žalobca má sídlo v Taliansku.

- 130 Zhodnotenie sumy za každý rok by malo byť tiež zvýšené o úroky z omeškania odo dňa, kedy vznikla škodná udalosť. Pre každú anuitu by mali byť vyrátané úroky z omeškania od 1. januára z dôvodu, že prevádzkovatelia poznajú pred začiatkom každého roku počet licencií, ktorý im prináleží, a môžu si napláňovať ich použitie.
- 131 Žalobca uvádza, že kumulácia revalvácie a úrokov z omeškania je odôvodnená, pretože tieto dva faktory odškodnenia plnia odlišné funkcie. Cieľom revalvácie je uviesť poškodeného do situácie, v ktorej by sa nachádzal, ak by škodná udalosť nevznikla, zatiaľ čo cieľom úrokov z omeškania je vynahradiť omeškanie v navrátení poškodenému toho, čo sa mu dlhuje.
- 132 Pokiaľ ide o úrokové sadzby, ktoré sa majú uplatniť, žalobca tvrdí, že v dôsledku absencie referenčnej úrokovej sadzby Európskej centrálnej banky (ECB) pre hlavné refinančné operácie treba na obdobie pred 1. januárom 1999 uplatniť úrokovú sadzbu platnú v Taliansku, vo výške 5 % pre roky 1997 a 1998. Od 1. januára 1999 je naopak potrebné uplatniť refinančnú sadzbu ECB zvýšenú o sedem percentuálnych bodov v súlade s kritériom stanoveným v článku 3 ods. 1 písm. d) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2000/35/ES z 29. júna 2000 o boji proti oneskoreným platbám v obchodných transakciách (Ú. v. ES L 200, s. 35; Mim. vyd. 17/001, s. 226), ktorá je uplatniteľná na prejednávajúcu vec, pretože je potrebné odškodniť hospodársky subjekt za škodu vyplývajúcu z nedostatku likvidity (rozsudok Súdu prvého stupňa z 10. októbra 2001, Corus UK/Komisia, T-171/99, Zb. s. II-2967, bod 64).
- 133 V prípade, ak by navrhovaný východiskový dátum a úrokové sadzby neboli spoločne uznané, žalobca subsidiárne navrhuje dve alternatívne riešenia: buď uplatnenie zákonnej úrokovej sadzby platnej v Taliansku, za každý rok, na zhodnotené sumy od

roku 1997 až do zaplattenia, alebo výpočet úrokov z celkovej zhodnotenej sumy od dátumu medzitýmneho rozsudku (8. jún 2000), ale za uplatnenia úrokovej sadzby ECB zvýšenej o sedem bodov.

- 134 Komisia súhlasí s tým, že znehodnocovanie meny musí byť zohľadnené a že dlhované sumy musia byť upravené na základe oficiálnych indexov dostupných pre Taliansko, keďže žalobca vykonával svoju činnosť na talianskom trhu. Úprava musí byť vypočítaná od okamihu vzniku škodnej udalosti až do vydania medzitýmneho rozsudku, ktorý stanovil mimozmluvnú zodpovednosť Spoločenstva.
- 135 Úroky z omeškania zo zhodnotenej sumy musia byť vypočítane od tohto dátumu až do zaplattenia, a nie od vzniku škodnej udalosti (rozsudok Grifoni/ESAE, už citovaný, bod 43). V tejto súvislosti Komisia pripomína, že podľa judikatúry Spoločenstva môže povinnosť uhradiť úroky z omeškania prichádzať do úvahy iba pod podmienkou, že základná pohľadávka je určitá čo do výšky, alebo je aspoň možné ju určiť na základe stanovených objektívnych kritérií (rozsudok Súdneho dvora z 30. septembra 1986, Amman a i./Rada, 174/83, Zb. s. 2647, a rozsudok Súdu prvého stupňa z 26. februára 1992, Brazzelli a i./Komisia, T-17/89, T-21/89 a T-25/89, Zb. s. II-293, bod 24).
- 136 Komisia sa domnieva, že pokiaľ ide o úroky z omeškania, treba na celé dotknuté obdobie uplatniť zákonnú úrokovú sadzbu platnú v Taliansku. Smernica 2000/35 sa podľa jej odôvodnenia č. 13 neuplatňuje platby vykonávané ako náhrady škody.

Posúdenie Súdom prvého stupňa

- 137 Pokiaľ ide o znehodnocovanie meny, je potrebné skonštatovať, že žalobca a Komisia sa zhodujú v tom, že musí byť zohľadnená a že revalvácia meny musí byť vypočítaná uplatnením oficiálnych štatistických indexov pre Taliansko.
- 138 Z judikatúry vyplýva, že cieľom náhrady škody v rámci mimozmluvnej zodpovednosti je obnoviť najviac, ako je to možné, majetok poškodeného. Ak sú teda naplnené znaky mimozmluvnej zodpovednosti, nemôže sa neprihliadnuť na nepriaznivé dôsledky vyplývajúce z časového intervalu, ktorý uplynul medzi vznikom škodnej udalosti a dátumom zaplatenia náhrady škody v tom zmysle, že treba zohľadniť znehodnocovanie meny (pozri rozsudky Grifoni/ESAE, už citovaný, bod 40, a z 27. januára 2000, Mulder a i./Rada a Komisia, už citovaný, bod 51).
- 139 Znehodnocovanie meny teda musí byť v prejednávanej veci pri výpočte náhrady škody zohľadnené podľa oficiálnych indexov vypracovaných pre Taliansko príslušným vnútroštátnym orgánom od okamihu vzniku škody.
- 140 Pokiaľ ide o východiskový dátum revalvácie, je potrebné prihliadnuť na skutočnosť, že žalobca, ak by Komisia vyhovelá jeho žiadosti z 21. januára 1997, by obdržal licencie k dátumom rozvrhnutým v čase. Treba pripomenúť, že v rámci režimu z roku 1993 prebiehalo prideľovanie dovozných licencií každé tri mesiace. Podľa článku 11 nariadenia č. 1442/93 zmeneného a doplneného nariadením Komisie ES č. 875/96 zo 14. mája 1996 (Ú. v. ES L 118, s. 14) boli teda dovozné licencie vydané najneskôr 23. posledného mesiaca každého štvrťroka pre nasledujúci štvrťrok.

- 141 Tieto dátumy teda treba považovať, pre každý súbor nepridelených licencií, za dátumy vzniku škody, počnúc ktorými musí byť vypočítaná revalvácia protihodnoty každého súboru licencií, stanovená na 200 eur za tonu.
- 142 Pokiaľ ide o dátum, kedy sa má výpočet revalvácie meny ukončiť, tento musí byť stanovený v rovnakom čase ako okamih, od ktorého treba počítať úroky z omeškania.
- 143 Podľa judikatúry Súdneho dvora spolu s výškou dlhovanej náhrady škody musia byť uhradené aj úroky z omeškania od dátumu vyhlásenia rozsudku stanovujúceho povinnosť nahradiť škodu (rozsudky Súdneho dvora zo 4. októbra 1979, Dumortier a i./Rada, 64/76 a 113/76, 167/78 a 239/78, 27/79, 28/79 a 45/79, Zb. s. 3091, bod 25, a z 19. mája 1992, Mulder a i./Rada a Komisia, už citovaný, bod 35). V prejednávanej veci stanovil medzitýmny rozsudok z 8. júna 2000 povinnosť Komisie nahradiť škodu, ktorú žalobca utrpel.
- 144 V prípade, ak základná pohľadávka ku dňu vyhlásenia rozsudku nebola určitá ani čo do výšky, ani ju nebolo možné určiť na základe stanovených objektívnych kritérií (pozri v tejto súvislosti body 87 až 92 vyššie), úroky z omeškania nemôžu začať plynúť od uvedeného dátumu, ale jedine, v prípade omeškania a až do úplného zaplatenia, od dátumu vyhlásenia tohto rozsudku týkajúceho sa náhrady škody (pozri už citovanú judikatúru v bode 135 vyššie a návrhy, ktoré predniesol generálny advokát Tesaro k rozsudku Grifoni/ESAE, už citovaný, Zb. s. I-343, bod 24).
- 145 Z uvedeného vyplýva, že revalvácia náhrad škody dlhovaných žalobcovi sa nesmie ukončiť ku dňu vyhlásenia rozsudku z 8. júna 2000, ale musí sa uskutočniť až do vyhlásenia tohto rozsudku.

- 146 Výška náhrady škody, prehodnotená s prihliadnutím na znehodnocovanie meny, bude zvýšená o úroky z omeškania počítané od vyhlásenia tohto rozsudku až do úplného zaplatenia. Úroková sadzba sa vypočíta na základe sadzby stanovenej ECB pre hlavné refinančné operácie uplatniteľnej počas dotknutého obdobia, zvýšená o dva body.

O trovách

- 147 Podľa článku 87 ods. 2 rokovacieho poriadku účastník konania, ktorý nemal vo veci úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Podľa článku 87 ods. 3 rokovacieho poriadku môže Súd prvého stupňa rozdeliť náhradu trov konania alebo rozhodnúť tak, že každý z účastníkov konania znáša svoje vlastné trovy konania, ak účastníci konania mali úspech len v časti predmetu konania. Nakoniec, podľa článku 87 ods. 4 prvého pododseku rokovacieho poriadku členské štáty, ktoré vstúpili do konania, znášajú svoje trovy konania.
- 148 Je potrebné pripomenúť, že o trovách, ktoré súvisia s konaním na tomto stupni, bolo rozhodnuté medzitimným rozsudkom z 8. júna 2000 (pozri bod 23 vyššie).
- 149 Prejednávaná vec nepredstavuje ďalší stupeň v konaní, ale je len pokračovaním veci T-260/97, ktorá viedla k vyhláseniu rozsudku z 8. júna 2000, na základe ktorého boli Komisia a Rada zaviazané nahradiť 90 % a 10 % trov konania v tejto veci (pozri body 7 a 8 výroku). V tejto fáze konania nasledujúcej po vydaní predmetného rozsudku je potrebné uvedené rozdelenie potvrdiť a zaviazat Komisiu a Radu na náhradu, každú osobitne, 90 % a 10 % trov konania vzniknutých v tejto fáze konania.

150 Francúzska republika ako vedľajší účastník konania znáša svoje vlastné trovy konania.

Z týchto dôvodov

SÚD PRVÉHO STUPŇA (štvrtá komora)

rozhodol a vyhlásil:

- 1. Komisia je povinná uhradiť žalobcovi náhradu škody vo výške 5 024 192 eur.**
- 2. Táto náhrada škody bude upravená v súlade s kritériami definovanými v bodoch 139 až 141 a 145 tohto rozsudku.**
- 3. Náhrada škody bude po úprave zvýšená o úroky z omeškania od vyhlásenia tohto rozsudku až do úplného zaplatenia. Uplatní sa úroková sadzba vypočítaná na základe sadzby stanovenej Európskou centrálnou bankou pre hlavné refinančné operácie, uplatniteľná pre dané obdobie, zvýšená o dva body.**

4. Komisia je povinná zaplatiť 90 % trov konania súvisiacich s touto fázou konania nasledujúcou po rozsudku Súdu prvého stupňa z 8. júna 2000, Camar a Tico/Komisia a Rada (T-79/96, T-260/97 a T-117/98, Zb. s. II-2193).

5. Rada je povinná zaplatiť 10 % trov konania súvisiacich s touto fázou konania nasledujúcou po rozsudku Súdu prvého stupňa z 8. júna 2000, Camar a Tico/Komisia a Rada (T-79/96, T-260/97 a T-117/98, Zb. s. II-2193).

6. Francúzska republika znáša svoje vlastné trovy konania.

Legal

Mengozzi

Wiszniewska-Białecka

Rozsudok bol vyhlásený na verejnom pojednávaní v Luxemburgu 13. júla 2005.

Tajomník

Predseda komory

H. Jung

H. Legal